

АНОР

Таҳлили анор ҳамчун маҳсулоти содиротӣ

Номи илмӣ
Бузургтарин истехсолкунанда
Содиротчӣ
Воридотчӣ

Malum granatum
Чин; Эрон
Египт, Туркия
Россия

Мундариҷа

Маълумоти умумӣ	2
Хусусиятҳои афзоиш ва ҳосилдиҳӣ	2
Мавсими пухтарасии анор дар ноҳияҳои вилояти Хатлон	2
Мавсими ҷамъоварии ҳосил дар ҷаҳон	2
Навъҳои бештар паҳнгардидаи анор	2
Назари оморӣ	3
Ҳосили умумии анор дар вилояти Хатлон	3
Истехсоли анор дар ҷаҳон	Ошибка! Закладка не определена.
Содироти анор	5
Воридоти анор	5
Нархи анор дар Тоҷикистон, сомонӣ	Ошибка! Закладка не определена. 5
Раванди тайёр намудани анор барои содирот	5
Ҷамъоварии ҳосил	Ошибка! Закладка не определена.
Нигоҳдории анор	8
Банду бастии маҳсулот	8
Нишонагӯзорӣ ба бастаҳои анор	9
Талаботҳо барои интиқоли мева	9
Воридот ва ба расмиятдарории гӯмрукии анор	9

Маълумоти умумӣ

Анор – яке аз аввалин меваҳои аст, ки инсон ба истеъмоли он шуруъ намуд. Меваҳои анор аз қанд, витамини С бой буда, дорои моддаҳои маъданӣ ва микроэлементҳо: калтсий, калий, марган, натрий мебошанд. Меваҳо то 60% шарбат доранд. Шарбати анор барои камхунӣ, қиёми пушташ барои сухтагӣ ва касалиҳои меъда муфид аст.

Меваи анор аз се қисми асосӣ иборат аст: пӯст, тухмҳо ва афшура. Таносуби байни қисмҳои алоҳидаи анор чунин аст: пушташ 27,89-51,76% тамоми вазни мева, тухмҳо 7,78-22,14%, афшура 38,86-63,43% вазни меvaro ташкил медиҳад.

Маззаи анорҳо аз таркиби кимиёвӣ вобаста аст, дар ин вақт махсусан таносуби қандҳо бо кислотаҳо ҳалқунанда аст. Ин таносуб метавонад аз 0,58 то 63,75 бошад.

Аз рӯи миқдори кислотаи лимӯи шарбати анор, навъҳо ба ширин, ширин-турш ва турш тақсим карда мешаванд. Меваҳои дорои 0,9% кислотаи лимӯгӣ ширин, аз 0,9 то 1,8% ширин-турш ва зиёда аз 1,8% турш ҳисобида мешаванд. Навъҳои беҳтарин аз 0,9% то 1,8% кислотаи лимӯ ва ҳадди аққал 12% қанд доранд.

Хусусиятҳои афзонш ва ҳосилдиҳӣ

Анор дар шакли бутта ё дарахтест, ки аз 1,5 то 6 м баландӣ дорад. Давраи афзоиши анор аз 180 то 215 рӯз, рушди меваҳо аз 120 то 160 рӯз ташкил медиҳад, дар соли 3-юми ҳаёт мева дода, 50-70 сол умр мебинад.

Дар байни зироатҳои субтропикӣ анор дар кишоварзӣ аз ҷиҳати иқтисодӣ хело ҳам фойданок аст. Ҳосилнокии ин мева 200 - 250 с/га – ро ташкил медиҳад. Аз як дарахт 50- 60 кг ҳосил гирифтани мумкин аст.

Дарахти анор аз 3 солаги ба ҳосилдиҳи оғоз намуда, 5 – 35 сол ҳосил медиҳад. Анор ба дарахтони тезҳосилдиҳанда мансуб аст.

Меваи анор аз соли дуҷуми баъди шинонидан чидан мумкин аст. Давраи ҳосилдиҳии анор аз усули зиёдкунӣ вобаста аст. Агар анор ба воситаи тухм зиёд карда шавад, дар 3 солаги ба ҳосилдиҳи оғоз мекунад, агар аз қаламча зиёд карда шавад, дар соли дуҷуми баъди шинонида ба ҳосилдиҳи оғоз мекунад.

Мавсими пухтарасии анор дар ноҳияҳои вилояти Хатлон

Дар вилояти Хатлон мавсими пухтарасии анорин охири моҳи август моҳи сентябр ва аввали моҳи октябр мебошад. Зиёда аз 60 фоизи анор дар ноҳияҳои вилояти Хатлон дар моҳи сентябр пухта мерасад.

Мавсими ҷамъоварии ҳосили анор дар кишварҳои ҷаҳон

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Руссия												
Озарбойҷон												
Туркия												
Египет												
Узбекистон												
Молдавия												

Навъҳои беҳтар паҳнгардидан анор

Дар ҷаҳон зиёда аз 400 наъви анор мавҷуд аст. Навъҳои Эронии Асмар ва Шароди наъвҳои беҳтарин ба ҳисоб мераванд. Дар ИМА зиёда аз нисфи масоҳати боғҳои анорро наъви Wonderful (анори бедона) ташкил медиҳад. Ин наъв дар ҷаҳон хело ҳам паҳн шуда мебошад, дар Египт ва Осиё ҳам парвариш мешавад. Аз руи турши анор ба 3 гуруҳ ҷудо мешаванд:

- Ширин
- Ширин -Турш
- Турш

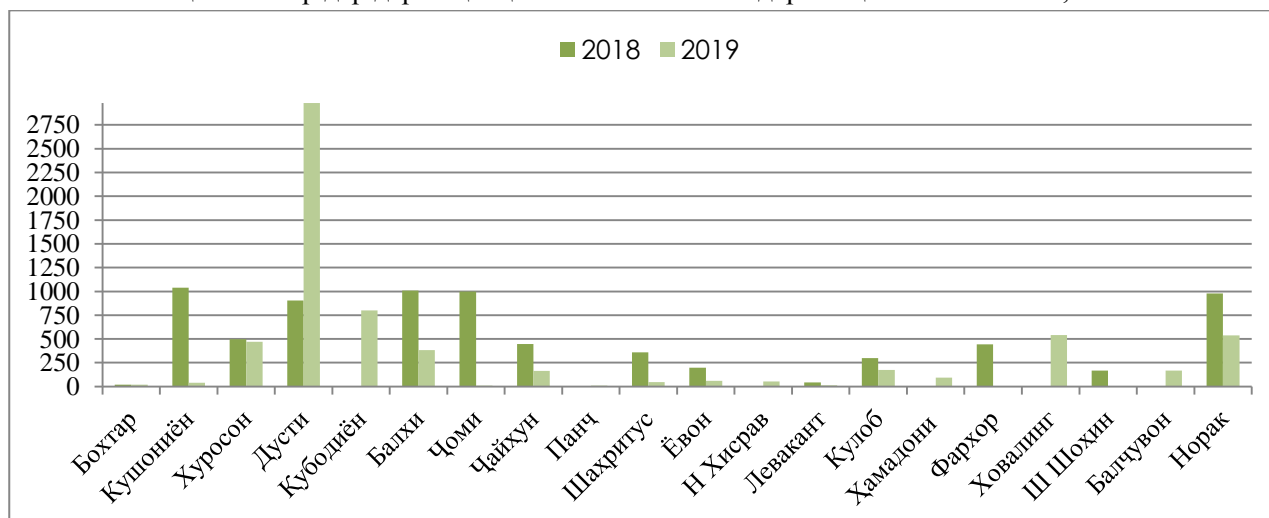
Давраи пӯхтарасӣ	Навъ	Расм	Хусусиятҳои хоси навъ
Нимаи моҳи октябр	Ахмар		Навъи аз ҳама ширин ва болаззати Эрон. То 4 м қад мекашад. Вазни мева 300 г. Пусташ чигарии сабзранг, донааш чигарии равшан. Чи қадаре, ки ранги мева равшан бошад, ҳамон қадар анор бомазаааст. Аз навдаҳои чандираш сабад мебофанд.
Охири октябр	Гулюшаи озорбойчонӣ		Дарахти начандон баланд, то 2,5 – 3 м қад мекашад. Анори гирда, то 600 г вазн дорад, ранги пусташ сурхи чигаранги чилодор. Шарбати турши шириниш 15% глюкоза ва 1,3 % кислота дорад. То 3 – 4 моҳ нигоҳ доштан мумкин аст. Баланд ҳосил, аз 1 дарахт зиёда аз 25 кг ҳосил медиҳад.
Аввали октябр	Анори Сурх		Навъи беҳтарини дар Узбекистон парваришшаванда. Мевааш гирда, то 600 -800 гр вазн дошта, рангаш сурхи баланд. Донааш хокистари, шарбаш турши ба ширини моил.
Аввали моҳи октябр	Ак Дона Қримӣ		Меваҳои мудаввари калон, пусти тунуки сурхи рахрах бо доғҳои сершумор дорад. Донаҳои пухтааш хурданд, афшурааш ширини бо турши каме моил аст.
Миёнаи моҳи октябр	Пурпуровый сорт		Буттаи баланд бо меваҳои сурхи дурахшон, ки вазнашон 300 гр мебошад. Навъи серҳосил ва ба сармо тобовар аст. Донаҳои дарозрӯяи сероб ва хеле хушбӯй мебошанд.

Назари оморӣ

Ҳосили умумии анор дар вилояти Хатлон, т

2018	2019
7395	6555

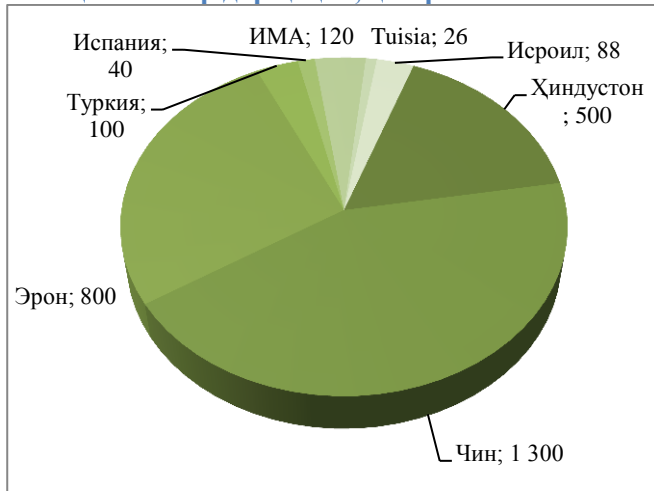
Истеҳсоли анор дар дар ноҳияҳои вилояти Хатлон дар солҳои 2018 ва 2019, т

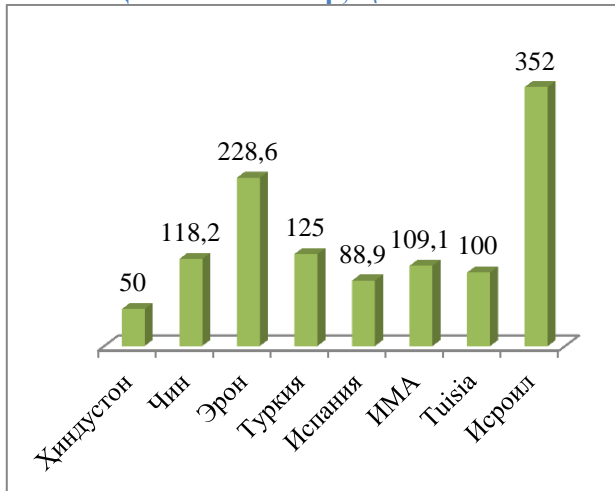
Истехсоли анор дар чахон

Анор дар Афғонистон, кишварҳои Шарқи наздик, Эрон, Испания, Италия, Юнон, Кавказ (Озарбойчон, Арманистон ва Грузия), Португалия, Тоҷикистон, Узбекистон, Франция, кишварҳои собиқ Югославия парвариш карда мешавад.

Истехсоли анор дар чахон, ҳазор т.

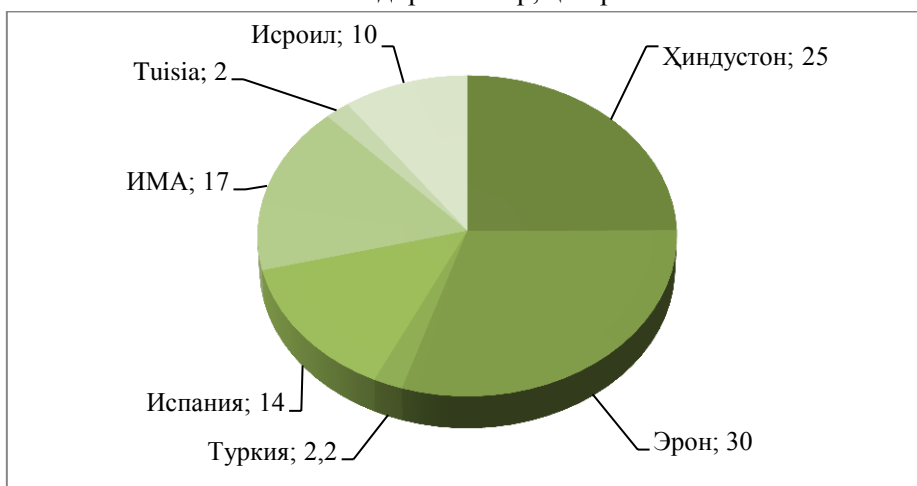
Ҳосилнокии анор, с/га

Содироти анор

Давлатҳои асосии содироткунандаи анор: Египит, Туркия, Исроил ва Испания мебошанд. Ба Руссия ин мева инчунин аз Ҷумҳуриҳои Осиёи Миёна (Узбекистон, Тоҷикистон ва Озарбойчон) ворид мегардад.

Содироти анор, ҳазор т.

Воридоти анор

Воридоти анор ба Руссия гуногун аст. Ба руссия анор бештар аз Озарбойчон ва Узбекистон интиқол дода мешавад. Аз ин кишварҳо анор аз моҳи октябр то моҳи март интиқол меёбад. Бозорҳо Руссия ба андозаи нисбатан камтар бо маҳсулотҳои Туркия ва Миср пурра карда мешаванд. Инчунин ба Руссия анор аз кишварҳои зерин ва дар муҳлатҳои зил интиқол дода мешавад:

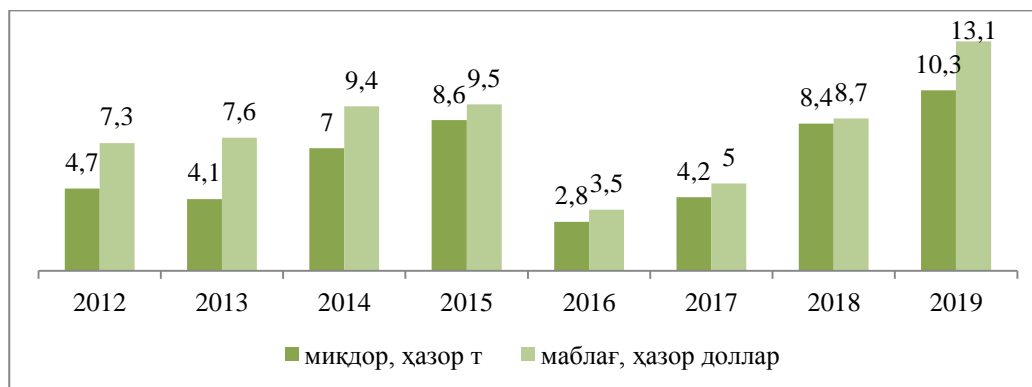
Номгӯи кишварҳо

- Эрон
- Покистон
- Туркия
- Миср
- Исроил
- Ҳиндустон
- Тунис
- Перу

- Муҳлати интиқол аз сентябр то декабр
- аз ноябр то феврал
- аз август то феврал
- аз август то декабр
- аз июл то сентябр; аз декабр то феврал
- аз сентябр то феврал
- аз октябр то феврал
- аз январ то март

Дар соли 2019 ба ин кишвар 10,3 ҳазор тонна анор ворид гардидааст, ки ин нисбати соли 2018 ба миқдори 1,8 ҳазор тонна зиёдтар аст.

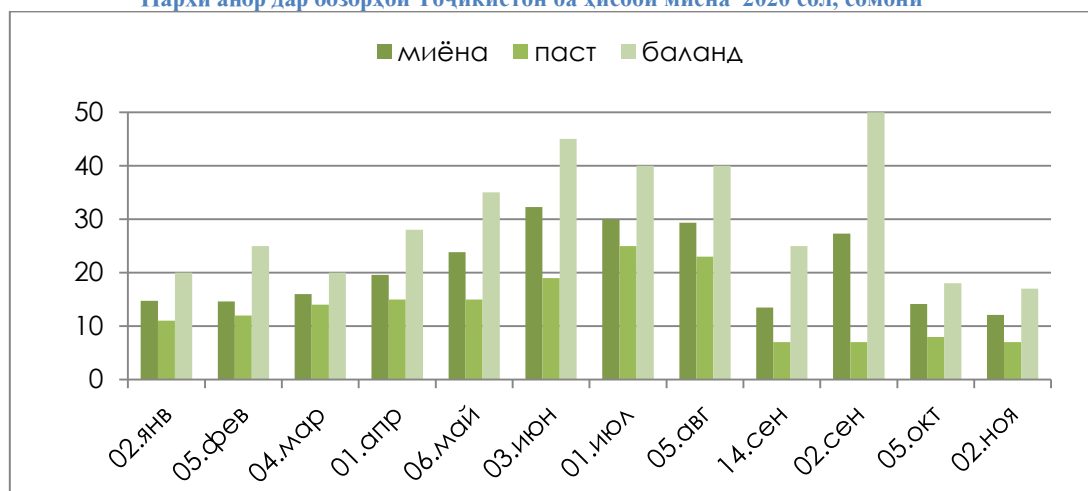
Воридоти анор, ҳазор тонна

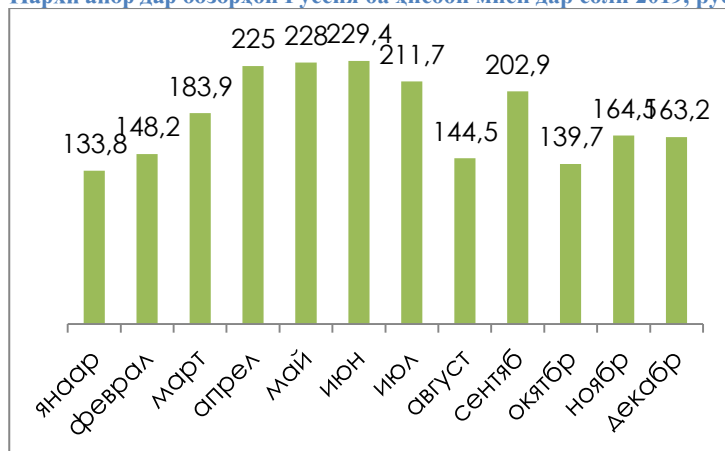
Нархи анор дар бозорҳои Тоҷикистон

Нархи анор вобаста аз навъи парваришшаванда, мавсим, бозори фӯруш дар бозор фарқ мекунад.

Нархи анор дар бозорҳои Тоҷикистон ба ҳисоби миёна 2020 сол, сомони

Нархи анор дар бозорҳои Руссия ба ҳисоби миён дар соли 2019, рубл

Омилҳои ба нархи анор таъсиркунанда:

- Намуди зоҳирӣ
- Бастабандӣ
- Сифати молии мева
- Навъ
- Ҷойи таҳвил
- Мавсим
- Андозаи мева

Раванди тайёр намудани анор барои содирот

Раванди тайёр намудани анор дар шакли тару тоза барои содирот марҳилаҳои зеринро дарбар мегирад: Дар поён мо давраҳои овардаем, ки онҳо барои ба роҳ мондани содироти мева замина муҳайё месозанд:

- **Нигоҳубини ниҳолҳо ва баланд бардоштани ҳосилнокӣ** – таркиби муҳими қор мебошад, зеро аз он арзиши аслии маҳсулот, намуди зоҳирии он, таъм ва сифати мева вобастагии зиҷ дошта метавонад.
- **Ҷамъоварии ҳосил**
- **Қорқард:**
- Навъбандӣ, андозабандӣ, бастабандӣ
- **Интиқолдиҳӣ**

- **Нигоҳдорӣ**
- **Бастабандӣ**

Муайян кардани вақти пухта расидани анор

Гарчанде ки меваҳои анорро аллакай дар нимаи моҳи октябр чамъоварӣ кардан мумкин аст, баъзан таъми онҳо дар ин вақт чандон хуб нест. Барои роҳ надодан ба чунин мушкилот, ба шумо лозим аст, ки якчанд тавсияҳоро донед:

- Донаҳои мева бояд шакли дарозрӯя ва сатҳи кунҷдор дошта бошанд. Донаҳои нопухта шакли мудаввар доранд.
- Ранги пӯст бояд дурахшон бошад. Меваҳои тобиши гулобӣ мегиранд.
- Камрангӣ дар мева мавҷудияти кислотаро (туршӣ) нишон медиҳад.
- Пӯст бояд пурра, хушк ва тунук бошад. Агар дар он тарқишҳо мавҷуд бошанд, пас буттамева пухтарасӣ гузаштааст.
- Ҳангоми бо ангушт куфтан, аз мева бояд садои металлӣ барорад. Меваи хом садои хира дорад.
- Меваи пухта бӯй намекунад. Аммо анори нопухта бӯи саҳт дорад.
- Вақте ки анор мепазад, он чандир мешавад. Мулоимӣ ва доғҳо дар пӯст раванди пусиши меваро нишон медиҳанд.
- Меваи пухта сабук ба назар мерасад, вале вазни он мустақиман ба андозаи донаҳои боллазату шаҳдбор вобаста аст. Анори вазнин хеле сершира ва вазинин аст, дар ҳоле, ки анори нопухта сабук аст.
- Пухтагии меваро тавассути гулпоя муайян кардан мумкин аст. Гул бояд хушк ва ранги сабз надошта бошад, ранги сабз аломати нопухтагии мева мебошад.

Чамъоварии анор

Чамъоварии анор дар кишварҳои гуногун дар замонҳои гуногун гузаронида мешавад. Масалан, дар Доғистон ин раванд феврал пас аз сардиҳои аввал, ки одатан моҳи октябр рух медиҳад, оғоз меёбад. Дар Озарбойҷон анорро каме барвақттар - дар семоҳаи охири моҳи сентябр чамъоварӣ мекунад. Усулҳои гуногуни чамъоварии ҳосили анор мавҷуд аст:

Чамъоварии мошинӣ. Анорҳои бо мақсади тичоратӣ парваришёфта, бо техникаи махсус чамъоварӣ карда мешавад. Мошинҳои худкор махсусан дар Исроил маъмуланд. Дар як рӯз чунин як "чинакҷӣ" метавонад то 40 тонна меваи пухтаро аз шохаҳои буттаҳо ё нимбуттаҳо чамъоварӣ намояд. Мавҷудияти функцияҳои махсус дар таҷҳизоти автоматӣ вайроншавии меваҳоро пешгирӣ мекунад.

Чидани дастӣ. Дастӣ кандани меваҳо аз бутта қатъиян манъ аст. Агар шумо хоҳед, ки ҳосил ба муддати тӯлонӣ нигоҳ дошта шавад ва вайрон нашавад, ба шумо лозим меояд, ки барои чамъоварии ҳосил қайчи махсус дастрас намоед. Дар болои теғи, ин қайчӣ “баромадҳо” - ҷе мавҷуд аст, ки ба қайчиҳои оддӣ хос нест ва онҳо имкон медиҳанд, ки дар вақти буридани мева аз бутта, пӯст вайрон нашавад. Агар миқдори зиёди меваҳоро чамъовари кардан зарур бошад, мутахассисон тавсия медиҳанд, ки на сатил ё қуттиҳо, ки ба зарари механикӣ анор мусоидат мекунад, балки халтаҳои махсуси ҳамлу нақл, ки то 10 кг меваро ғунҷоиш доранд истифода шаванд.

Нигоҳдорӣ ҳосили анор

Бо мақсади ба муддати дароз солим нигоҳ доштани ҳосили анор муҳим аст, ки қоидаҳои тиллоиеро, ки аз анбор оғоз меёбад, дар ёд доред.

1. Шумо метавонед танҳо он меваҳоро нигоҳ доред (муддати тӯлонӣ), ки аллакай пусти онҳо саҳт шудааст. Дар акси ҳол, меваҳо аз сабаби зиёд будани намӣ дар пӯст ба пӯсидан сар мекунад.
2. Анор дар доираи ҳарорати аз 1 ° С то 10 ° С нигоҳ дошта мешавад. Дар асоси ин маълумот, муайян намудани ҷой барои нигоҳдории мева дар хона хело осон аст: Айвони (балкон) таҷҳизонидашуда, сардхона ё таҳхона, агар чунин ҷойҳо мавҷуд бошанд.
3. Дар ҳуҷрае, ки меваи анор нигоҳ дошта мешавад, бояд сатҳи кофии намӣ бошад - на баланд ва на кам: аз 60% то 70% - ин намнокии муқарарӣ барои инсон низ ҳисобида мешавад.
4. Як маротиба дар ҳар ду-сӯафта, бояд ҳолати меваҳои дар анбор нигоҳдошташударо бодикқат дида бароем: меваҳои ба пӯсидан саркардари ҷудо карда гирифта, пеш аз он, ки онҳо пурра мепусанд, истеъмол кардан лозим аст. Агар дар онҳо дар ҷои худ истанд, пӯсиш зуд паҳн шуда, ҳосили бештарро нобуд мекунад.
5. Агар шумо ногаҳон фаҳмед, ки пӯсти анор ба таври назаррас бад шудааст, аммо донаҳои боллазату сершира ба пусиш гирифта нашудаанд, бояд донаҳоро аз пусти ҷудо намуда, ба

халтаҳои вакуумӣ рехта, ба сармоднои сардхона барои нигоҳдорӣ фиристонед. Мӯҳлати ниҳии нигоҳдории донаҳои анор дар сармодон шаш моҳ аст.

6. Ҳангоми кам будани намнокӣ анорҳо хушк ва баръакс ҳангоми зиёд будани намнокӣ меваҳо ба пушиш оғоз мекунанд.

Дар тахона ё дар балкон

Дар тахона, балкон ё анбори махсус ду роҳи солим нигоҳ доштани анор вучуд орад.

Печондан бо қоғазҳои тунук. Ҳар як меvaro бо қоғаз печонида, дар қуттиҳои паст, ки дар таги онҳо матоҳои пахтагӣ ё дигар матоъе, ки намнокиро нағз меҷаббад паҳн карда шудааст, гузоштан лозим аст. Беҳтараш меваҳоро дар як қабат гузошт. Чи қадаре, ки қабат зиёд шуд, ҳамон қадар имконияти вайрон шудани мева зиёдтар мешавад. Анорҳои бо қоғаз печондашударо то 60 рӯз нигоҳ доштан мумкин аст. Ҳосили анорро бо матои ношаффоф пӯшонидан зиёдтарӣ нахоҳад буд, агар онҳо, дар ҳучрае нигоҳ дошта шаванд, ки нури офтоб ба он мегузарад.

Дар маҳлули гилин. Маҳлули гилини зичиаш ба сметан монандро бояд тайёр кард. Пас аз ҳар як анорро, аз қисмати болояш (тоҷ), бояд ба маҳлули гилин ғӯтонанд ва имкон дод, ки гил дар онҳо саҳт ва хушк шаванд. Анорҳо бо тоҷҳои бо гил мӯҳрдоршуда, дар рафҳои гузошта, болояшонро бо матоҳои пахтагӣ пӯшонидан лозим аст.

Усули нигоҳдорӣ дар маҳлули гилин махсусан барои меваҳои каме хом хеле хуб аст. Он имкон медиҳад, ки мева дар раф, анбор ё тахона пухта расад, афшура ва ширинӣ ба даст орад.

Дар сардхона

Барои нигоҳдории анор сардхона, танҳо дар сурате истифода мешавад, ки ҷойгоҳи дохили сардхона намии баланд надошта бошад. Аксар вақт, барои нигоҳдории ҷое интиҳоб мегардад, ки дар онҳо сабзавот нигоҳ дошта мешуд. Мутахассисон тавсия медиҳанд, ки ҳар меvaro дар алоҳидагӣ бо қоғаз пушонед ё онҳоро бо қоғаз аз ҳам ҷудо кунед ва нагузоред, ки пӯст бо пусти дигар расад. Мӯҳлати ниҳии нигоҳдории анор дар сардхона 60 рӯз аст.

Дар баъзе манбаҳо, тавсияҳо оид ба нигоҳ доштани меваҳои анорро дар сармодон пайдо кардан мумкин аст. Аммо бояд иқрор шуд, ки чунин усул миёни усулҳои баёншуда, усули аз ҳама камсамар ва бениҳоят ноқулай мебошанд. Аз ин сабаб, ки:

1. Анорҳои яккардашуда дар сармодони бе ин ҳам хурди сардхона, ҷойи хеле зиёдро ишғол мекунанд.
2. 40-60% донаҳои анор бинобар хеле паст рафтани ҳарорат, ҳангоми гузоштан дар сармодони сардхона, мекафанд кафидаанд.
3. Тозакунии донаҳои анори обшуда як кори душвор ва хастакунанда аст.

Бастабандӣ

Коркарди тичоратии меваҳои барои интиқол ба марказҳои саноатӣ пешбинишуда, пас аз ҷамъоварӣ, дар нуқтаҳои ҷудокунӣ, анҷом дода мешавад. Дар ин ҷо меваҳоро ба навҳои тичорӣ мурағаб ва бастабандӣ мекунанд. Ҷудокунии меваҳо имкон медиҳад, ки маҳсулоти якхела ба даст оварда шаванд. Якхелагии мева муҳим аст, зеро меваҳои андозаашон гуногун ба тарзи гуногун нигоҳ дошта мешаванд. Меваҳои хеле хурд зуд пажмурда мешаванд. Меваҳои андозаи миёна ва калон (қутури 50-65 мм) беҳтарин нигоҳ дошта мешаванд. Меваҳои хурд аз ҳама бештар ба пажмурдашавӣ дучор мешуданд, дар вақте ки меваҳои миёна ва калон намуди худро хело хуб нигоҳ медоранд.

Пас аз ба навҳо ҷудо намудан меваҳо ба навҳои 1 ва 2 ҷудо карда мешаванд. Меваҳои навӣ яқум ва дуҷум, бояд камолоти истеъмолӣ, дошта бошанд. Ин меваҳо барои нигоҳдорӣ ё пас аз бастабандӣ барои содирот истифода мешаванд. Меваҳои анори ғайристандартӣ дар дохили кишвар фурӯхта мешаванд ё барои тайёр намудани шарбат истифода мешаванд. Анорро дар қуттиҳои тозаӣ ҷӯбии хушк бо бо ғунҷоиши на зиёда аз 30 кг, ки дар аз дохил бо қоғаз пушонидан шудаанд гузошта мешаванд.

Талабот барои интиқоли мева

Таъсири шароити интиқол ба нигоҳдории меваи анор

Боркашонӣ аксар вақт якчанд рӯз, баъзан 7-10 рӯзро дар бар мегирад. Дар давраи интиқоли оммавӣ дар моҳҳои сентябр ва октябр ҳарорати баланд вучуд дорад, ин аст, ки шароити ҳамлу нақл ба бехатарӣ ва нигоҳдории минбаъдаи анор таъсири назаррас мерасонад. Маблағи зиён аз усулҳои интиқол вобаста аст. Сабабҳои асосии расонидани зарар ба меваҳо ҳангоми интиқол инҳо мебошанд:

- фиристодани маҳсулоти на он қадар баландсифат,
- бастабанди номувофик,
- дар вагонҳо нодуруст фиристодани мева,
- риоя накардани режими оптималии ҳарорат ҳангоми интиқол,
- вайрон кардани вақти интиқол,
- бепарвоёна бор кардан ва фаровардани меваҳо.

Барои нигоҳ доштани сифати баланди меваҳои анор ҳангоми интиқол, пеш аз интиқол онҳоро хунук кардан лозим аст. Меваҳои хунукнашуда пас аз ҷамъоварӣ фавран босуръат нафас кашида, гармии зиёдеро ихроҷ мекунанд ва аз ин рӯ, ҳарорат дар вагон метавонад баланд шавад. Меваҳои хунукнашуда пухта, вайрон мешаванд ва барои нигоҳдории номувофик мегарданд.

Ду усули асосии хунуккунӣ мавҷуд аст: хунуккунӣ пеш аз боркунӣ ба вагон ва хунуккунӣ мустақиман дар вагонҳо бо вазидани ҳавои хунук.

Вобаста аз ҳарорати ҳавои берунӣ ҳангоми интиқол, меваҳо дар тирамоҳ ва зимистон анорро дар вагонҳои тармимкардашуда бе хунуккунӣ ва гармкунӣ интиқол дод. Дар вақти интиқоли мева дар чунин вагонҳо, ҳарорати дохили вагон дар тамоми муддати интиқол бояд 2 – 5°C бошад.

Ҳангоми интиқол додани меваҳо дар вагонҳои изолятсияшуда ҳарорат дар тамоми масир бояд 2 ... 5 С бошад. Мӯҳлати интиқоли меваҳои анор дар вагонҳои намудҳои гуногун дар моҳҳои сентябр - октябр 15-20 рӯз аст.

Аз омилҳои беруна ҳарорат ба нафаскашӣ таъсири шадидтар мерасонад. Барои нигоҳдории дарозмуддати меваҳои тару тозаи анор, речаи муқарарӣ, ки мӯҳлати дарозтарини нигоҳдории анорро бо талафоти камтарин ва нигоҳ доштани сифатҳои баланди тичоратӣ таъмин менамояд, ин ҳарорати 0 ... -1 ° С мебошад.

Воридот ва барасмиятдарории гумрукии анор

Ҳуҷҷатҳои ба танзимдорандаи сифати мева

Сифати меваи анор мувофиқи талаботҳои РСТ кишвар (РСТ Ҷумҳурии Озарбойон 202-74, РСТ Ҷумҳурии Узбекистон 169-72, РСТ Ҷумҳурии Тоҷикистон 387 -12, РСТ Ҷумҳурии Арманистон 215 - 71), содирот дар асоси шартҳои техникии шартномаҳои ба имзорасонида танзим мегардад.

Ҳамчунин сифати меваи анор дар асоси талаботҳои ОСТ 46 - 120 – 81 ба ҳоғӯзорӣ мешавад. Мувофиқи талаботи ин стандарт меваҳои ба навҳо ҷудокардашуда ва андозабандӣ гардида дар қуттиҳои вазни холисашон на зиёда аз 30 кг, бо пуркардани холигии байни меваҳо бо аррамайда дар асоси талаботҳои стандарти ГОСТ 5244 – 73 бастабандӣ мегарданд. Дар қаҳр ва болои қуттӣ (зери сарпуши қуттӣ) қоғаз ё картон гӯзошта мешавад.

Ҳангоми ба ҳоғӯзорӣ ба сифати мева нишондиҳандаҳои зерин ба эътибор гирифта мешаванд:

- намуди зоҳирӣ;
- тару тозагӣ;
- шакл;
- мавҷудияти тоҷул;
- баробарии буриши думҷаи мева; андоза; захмҳои механикӣ;
- фарқият дар дигаршавии рангӣ мева (1/4 хиссаи мева)

Анорро бо ду навъи молӣ (якум ва дуҷум) чудо мекунад. Барои навъи дуҷум аломатҳои касалии замбуруғӣ дар 1/8 қисмати мева иҷозат дода мешавад (дар навъи якуми моли иҷозат дода намешавад), меваҳои андозаи хурд (навъи якум – на камтар аз 65 мм, навъи дуҷум на камтар аз 50 мм), дигар шудани ранги мева аз таъсири офтоб ¼ ҳиссаи мева (навъи якум 1/8). Меваҳои тарқишдошта дар мавзӯи истехсол ба фуруш бароварда мешаванд ва ё барои коркард фиристонда мешаванд.

Барои содироти анор инчунин стандарти анор (**CODEX STAN 310-2013**) истифода мегардад. Мувофиқи ин стандарт меваҳои анор ба 3 синф (навъ) чудо карда мешаванд: навъи Экстра; навъи 1 ва навъи 2. Инчунин меваи анор вобаста ба вазн ва қутур андозабанди мегардад. Дар ин вақт чадвалҳои зер барои андозабандӣ истифода мегардан:

Чадвали А – Қутур

Гуруҳ мувофиқи андоза	Қутур (мм)	
1	А	≥81
2	В	71–80
3	С	61–70
4	Д	51–60
5	Е	40–50

Чадвали Б – Вазн

Гуруҳ мувофиқи андоза	Вазн (г)	
1	А	≥ 501
2	В	401–500
3	С	301–400
4	Д	201–300
5	Е	125 - 200

Инчунин барои баҳодиҳи ба сифати анор аз тарафи ташкилоти мухтори ғайритиҷоратии «Научно-исследовательский центр «Кубаньагროстандарт» (АНО «НИЦ «Кубаньагროстандарт») стандарти байнидавлатии ГОСТ 27573—2013 таҳия гардидааст, ки аз тарафи Шурои байнидавлатӣ оид ба стандартикунонӣ, метрология ва сертификатсиякунонӣ қабул гардидааст (протокол аз 5 ноябри соли 2013 №61-П). Барои қабули стандарти мазкур кишварҳои Руссия, Қазоқистон, Қирғизистон, Узбекистон, Молдавия ва Озарбойҷон овоз доданд.

Дар асоси ин стандарт анорро аз намуди зоҳирӣ, тару тозагӣ, андоза, шакл, ранг, дараҷаи пухтарасӣ, маза, туршӣ, фарқияти иҷозатдодашуда – зарарҳои механикӣ ва зарари зарар аз ҳисоби зараррасонҳо баҳогузорӣ карда мешавад. Талаботҳои ин стандарт барои борчома ва нишонагузори дар борчомаҳои маҳсулот дар зер.

Борчомакунонӣ

- Меваҳои тару тозаи анор дар қуттиҳои стандартии ГОСТ 10131 чой дода мешаванд. Дар қаҳри қуттӣ ва зери сарпуши қуттӣ қоғаз ё варакаи картонӣ ё мувофиқи стандартӣ ГОСТ 52441 аррамайда гузошта мешавад.
- Метавон меваҳои тару тозаи анорро дар дигар борчомаҳо, ки аз маводҳои барои истифода ба маҳсулотҳои ғизоӣ иҷозат дода шудаанд ва сифату беҳатарии маҳсулотро таъмин карда метавонанд чой дода шаванд.
- Зарфе, ки ҳамчун борчома барои нигоҳдории меваҳои тару тозаи анор истифода мегардад, бояд тоза, хушк ва зарарҳо ва касалиҳо пок ва бе буй бошад.

Нишонагузорӣ

Маълумотномае, ки дар ҳар як борчомаи дорои маҳсулот гузошта мешавад, бояд чунин маълумотҳоро дошта бошад:

- Номи маҳсулот
- Ном ва мавзӯи чойгиршавии истехсолкунанда (суроғаи ҳуқуқӣ, кишвар...)
- Нишонии молии истехсолкунанда (агар бошад)
- Навъи молӣ
- Соли чамъоварии ва санаи борчомакунонӣ
- Шароити нигоҳдорӣ
- Нишони стандарти мазкур
- Маълумот оид ба мутобиқат

Тартиби содироти мева ва сабзавотҳо бо мошин ё роҳи оҳан

Тартиботи мазкур қадамҳои пай дар пайи гирифтани иҷозатнома, литсензия ва қадамҳои бақайдгирии гумрукии содироти меваи тару тоза ва сабзавотҳоро дар автомобилҳо ва нақлиёти роҳи оҳан дар бар мегирад. Барои ин бояд 10 қадами пай дар пай гузошт:

1) Шартнома бо миёнравӣ гумрук (ҳатми нест)

Руйхати миёнравӣ гумрукӣ, ки иҷозатнома доранд, замима мегардад

2) Дастрас намудани сертификати фитосанитарӣ

- Пешниҳоди дархост барои гирифтани шаҳодатномаи фитосанитарӣ
Санҷиши фитосанитарӣ
Дархост барои гузаронидани фумигатсия (*ҳатми нест*)
Фумигатсия ва пардохти маблағи хизматрасонӣ (*ҳатми нест*)
- 3) Дастрас намудани сертификати мутобиқат**
Пешниҳоди дархост барои гирифтани шаҳодатномаи мутобиқат
Гирiftани намуна барои озмоиши лабораторӣ
Пардохти маблағи шаҳодатномаи мутобиқат
Гирiftани сертификати мутобиқат
- 4) Дастрас намудани шаҳодатномаи пайдоиш**
Пешниҳоди дархост барои гирифтани шаҳодатномаи пайдоиш
Дида баромадани дархост барои гирифтани шаҳодатнома
Гирiftани намунаи маҳсулот барои озмоиш
Пардохт барои гирифтани шаҳодатнома
Гирiftани шаҳодатнома
- 5) Ташкили интиқол (тавассути роҳи оҳан ё автомашина)**
Пешниҳоди дархост барои мувофиқакунонии интиқол
Пешниҳоди дархост барои гирифтани код
Гирiftани ҳисоб (счёт) барои пардохти маблағи код
Пардохти маблағи код
Гирiftани иҷозатномаи барои ҷудо намудани вагонҳо
Гирiftани иҷозатнома барои бор кардани маҳсулот
Пешниҳод барои ҷудо намудани вагонҳо
Гирiftани вагон
Бор кардан
Гирiftани борхати роҳи оҳан
- 6) Гирiftани сертификати фитосанитарӣ**
Пардохти ҳаққи хизматрасонӣ ва гирифтани сертификат
- 7) Гирiftани суғурта**
Пешниҳоди дархост барои суғуртаконии маҳсулот (*ҳатми нест*)
Шартнома бо ширкати суғуртавӣ (*ҳатми нест*)
Пардохти маблағи суғуртавӣ (*ҳатми нест*)
Гирiftани варақаи суғуртавӣ (*ҳатми нест*)
- 8) Тайёри барои ба расмиятдарории гумрукӣ**
Пешниҳоди дархост барои декларатсияи содиротӣ
Фиристондани декларатсия ба системаи гумрукӣ
- 9) Барасмиятдарории гумрукӣ**
Пардохт маблағ барои декларатсияи гумрукии содирот
Гирiftани рақами маълумоти ГТД
Назорати гумрукӣ
Тасдиқи пардохт
Гирiftани декларатсияи содирот
Супурдани вагонҳо
Пардохти маблағ ва интиқоли мол (роҳи оҳан)
- 10) Гузаштан аз сарҳад**
Гирiftани дастаи хуччатҳо
Назорати гумрукӣ дар сарҳад
Баргаштагирiftани дастаи хуччатҳо